

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Al Port de la Selva | Una dona se suïcida pel juny i el seu marit ho intenta a l'agost i acaba morint a l'hospital. Ambdós eren propietaris del 20 % dels bars i restaurants del Port de la Selva, que, amb els decessos, queden tancats en plena temporada. Mentre l'home encara estava en coma, un tercer que disposa del 51 % de l'empresa emergeix i assumeix el control dels establiments. Al mateix temps, uns camions comencen a emportar-se contingut mobiliari dels esmentats locals, i un prestador posa una demanda judicial per recuperar els cent cinquanta mil euros que havia deixat als dos finats. De seguida, el regidor corresponent de l'Ajuntament selvatà s'entrevista amb el propietari nou (el del 51 %) per intentar que els locals obrin de seguida; es mostra optimista i fa saber que «ressorgiran de les cendres». La dotzena d'establiments afectats —un dels quals és el Cafè de la Marina— tenien un centenar de treballadors durant la temporada alta. Aquest episodi selvatà, si és que no dona per a un serial o una novel·la, sí que arriba de sobres a una pel·lícula o un relat.

Salvar la tortuga de Colera | A l'Empordà tenim una flaca pels animals, especialment les tortugues. Al número anterior d'aquesta revista vam destacar les tasques de salvament d'una babaua a Portbou, i ara a la següent població tirant costa avall, cap al sud, han alliberat una tortuga llaüt de l'embolic que s'havia fet amb el cordam que subjecta les barques del port de Colera. Algú va comunicar l'alarma als agents rurals, que, a més de vetllar per les coses del camp i la forest, també deuen tocar afers relacionats amb el mar; al CRAM, el Centre de Recuperació d'Animals Marins (m'ha costat de trobar el significat de l'acrònim), i als Mossos. Tots plegats van organitzar un dispositiu d'assistència en el qual va col·laborar el Club Nàutic per l'espai on es va produir l'incident; el Diving Center perquè en aquestes emergències es pot fer necessària una immersió a càrrec de personal ensinistrat, i

l'Ajuntament de la vila perquè li pertoca. La llaüt (*Dermochelys coriacea*) és el tipus de tortuga més gran del món, i aquesta era un exemplar jove que presentava ferides al cap, a les aletes i a la closca. Va ser tractada amb fàrmacs i posteriorment alliberada al mar; sembla que va costar-li d'emprendre camí enllà.

Estruc 1939 | Es tracta d'una pel·lícula rodada al castell de Sant Ferran de Figueres i, sobretot, als boscos de les Estunes del Pla de l'Estany. El director és David Callahan Ruiz, autor també de *Sant Martí* i *El sabater d'Ordis*. La cosa va d'un fugitiu, soldat republicà malferit, que s'endinsa per les espessors arbòries de Porqueres, perseguit per un grup de nacionals guiats per un pastor local i manats per Fernando Guillén Cuervo (el figurant més important de la peça) en el rol d'un sergent franquista. Les Estunes, tingudes per embruixades —de sempre que les goges s'hi han recreat—, presenten una orografia de balms i esquerdes, i el fugitiu, encalçat pels feixistes, s'amaga en una d'aquestes. La pel·lícula està inspirada en l'obra *Llers 1939* d'Enric Bassegoda, que relaciona el final de la guerra amb el llegendari comte Estruc, que mor de vell i torna a la vida com un vampir jove endimoniat que xucla la sang al personal.

>> El paratge de les Estunes és un dels escenaris d'Estruc 1939. (FOTO: TRAMUNTANA TV)

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

La gamba vermella de Palamós | El sector pesquer d'arrossegament de la gamba vermella de Palamós treballa per incorporar-se al programa de

>> La gamba vermella de Palamós, amb denominació d'origen. (FOTO: FIRA DE LA GAMBA DE PALAMÓS)

millora de l'MSC (Marine Stewardship Council), una organització que vetlla per la protecció de la vida als oceans i aposta per la pesca sostenible. El pla d'incorporació s'allargarà fins al 2028, període durant el qual es portaran a terme accions per millorar la selectivitat en les captures, la reducció de l'impacte sobre els hàbitats marins i la recollida de dades científiques per fer estudis sobre l'espècie. El 2010, la confraria ja va posar en marxa el Pla de gestió de la gamba de Palamós, destinat a assolir fites en matèria de pesca sostenible. Els pesquers d'arrossegament d'aquest poble capturen cada any entre cent vint i cent setanta tones de gambes. La gamba de Palamós és molt apreciada en l'àmbit gastronòmic per la carn fina, ferma i saborosa. Per pescar-ne, entre el cap de Begur i la zona de la riera del Ridaura (Platja d'Aro), s'utilitza el sistema d'arrossegament, una tècnica que, adoptada en els anys trenta del segle XX, consisteix a arrossegar les xarxes pel fons marí. Atès que això produeix un gran impacte en el fons, la confraria va decidir establir dos mesos en què no es pot fer servir l'arrossegament, amb la intenció d'ajudar a regenerar el fons marí i les espècies. Aquesta mesura de sostenibilitat i d'altres que previsiblement haurà de posar en marxa d'aquí al 2028 convertiran la flota pesquera de Palamós en la primera de la Mediterrània que s'incorpora al programa de l'MSC.

Brots culturals al territori | Què tenen a veure la música, la dansa i les arts visuals en general amb la gastronomia, la natura i els productes de la pagesia? Es pot establir una connexió territorial històrica entre la cultura i l'art en totes les seves modalitats, l'entorn i la font de vida que és la terra. Així ho entenen les Joventuts Musicals de Torroella de Montgrí, l'entitat impul-

sora del festival Brots, una proposta nova sorgida al Baix Empordà. Fa un parell de mesos, el festival es va dur a terme en diferents poblacions de la comarca, amb una oferta d'artistes i productors locals que van fer maridar gairebé a la perfecció l'essència del territori amb diferents punts de vista. Les arts en general no atrauen grans masses, tot i que cada vegada estiguin més valorades, i l'agricultura de proximitat no és vista amb gran interès, malgrat que és la proveïdora d'aliments bàsics per a la subsistència amb altes dosis de qualitat. Ningú pensaria que aquests dos sectors es poguessin combinar per presentar una programació acurada que enaltís tant l'esperit artístic i musical com els productes de la terra. Però sí, s'ha produït i la barreja va donar bons fruits. Noves propostes i nous escenaris que fan revifar pobles, sectors i llocs amb tradició productora, com ara trulls d'oli o racons amagats, no sempre reconeguts i apreciats. L'oli, com a símbol de la terra, va ser el fil conductor d'aquesta primera edició del festival.

LA Cerdanya

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Vuit anys sense direcció al Museu Cerdà | El desembre del 2017, la malaurada desaparició prematura d'Oriol Mercadal Fernández va deixar el Museu Cerdà sense direcció. Vuit anys fa que no hi ha ningú al capdavant d'un equipament municipal creat a principis dels anys noranta amb la voluntat de conservar i difondre el pa-

trimoni històric i artístic de Cerdanya.

Ubicat a l'antic convent de clausura de les carmelites descalces de Puigcerdà, ho té tot per ser un centre cultural de referència. Una entitat d'aquestes característiques és el pont entre la cultura local i els veïns. Té el deure de promoure la recerca, d'organitzar exposicions que ajudin a reflexionar sobre qui som i cap a on anem, i de crear activitats educatives que ajudin els més joves a sentir-se part del lloc on viuen i a estimar la terra on creixen.

El Grup de Recerca de Cerdanya o l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya han omplert aquest buit, però Puigcerdà mereix un Museu Cerdà amb una direcció compromesa, dinàmica i arrelada al territori que hi impulsi projectes de recerca, conservació i difusió del patrimoni. Hi ha algú a la sala disposat a emprendre aquest repte?

L'Hospital de Cerdanya a les Jornades Europees de Patrimoni | El 21 de setembre passat, l'Hospital de Cerdanya va formar part del programa d'activitats de les Jornades Europees de Patrimoni organitzades des del Ministeri de la Cultura de la República francesa.

Amb la voluntat de valorar la singularitat d'aquest edifici, que acull el primer hospital transfronterer d'Europa, símbol de cooperació entre França i Catalunya, s'han organitzat visites guiades a les instal·lacions, que destaquen pel contrast entre parets de pedra i formigó. A més, la iniciativa s'acompanya d'una exposició amb dibuixos i plànols, així com una maqueta en 3D i un audiovisual sobre l'edifici.

L'obra dels arquitectes Brullet Pineda s'inaugurà l'any 2014 i rebé el reconeixement internacional en la

XV edició de la Biennal d'Arquitectura de Venècia l'any 2016 per la seva voluntat d'integrar llum natural, funcionalitat i paisatge mitjançant un trapezi de baixa altura amb coberta de zinc i una torre d'instal·lacions amb tancament de fusta. Un exemple d'edifici civil contemporani que posa l'arquitectura al servei de la salut.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

El creixement excessiu d'Olot | Darrerament, anem llegint estadístiques que afirmen que Olot és un dels municipis que creixen més de Catalunya. Cada any, prop de mil persones més s'inscriuen en el registre municipal, i aquesta tendència és sostinguda des de la pandèmia. A més, segons l'Idescat, es mantindrà durant els pròxims quinze anys. La raó d'aquest augment són les oportunitats de feina sobretot a les indústries càrnies, però també a les de maquinària i filatures, que atreuen sobretot població estrangera. Però el problema és que aquest augment de població no va acompanyat d'una oferta d'habitatge, ni tampoc del creixement dels serveis bàsics, com sanitat, educació o serveis socials, entre d'altres, i això és totalment insostenible. Sembla que tot i que hi ha centenars de pisos buits al nucli antic d'Olot, els propietaris no els volen llogar a famílies treballadores, encara que estiguin empadronades i tinguin els papers en regla. En valoren la procedència. S'han creat algunes plataformes ciutadanes per erradicar tots els prejudicis contra els immigrants, sense els quals, recordem-ho, moltes de les indústries garrotxines haurien de tancar les portes.

La bona marxa del festival Ésdansa | Aquest festival d'arrel tradicional de les Preses, que té més de quatre dècades de recorregut, ofereix formació en el món de les danses, tant per als dansaires com per al públic, per fer-los participants de les propostes. Això implica veure més gent que s'anima a ballar, i no només a mirar un espectacle. Ens comenten que l'Ésdansa té molta cura de la part divulgativa mitjançant xerrades i debats oberts a tothom,

>> L'Hospital de Cerdanya, a l'octubre.